

ЧИМ НАСПРАВДІ Є «РАШИЗМ»

Імперська Росія не має права на майбутнє у її теперішньому вигляді і кордонах

Останнім часом поняття «рашизм» набуває все більшого поширення. З'явилося кілька десятків статей. Його обговорюють політологи та журналісти. Заговорили навіть про «рашизмознавство».

Тим важливішим, як на мене, прикладом слугує резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 3314 «Визначення агресії», що була прийнята 14 грудня 1974 року. У статті 3 резолюції міститься перелік дій, застосування яких підпадає під визначення агресії. Якщо, наприклад, порівняти характеристики агресії, зафіксовані у цій резолюції, з діями Росії проти України, починаючи з 2014 року, можна легко прийти до висновку, що йдеться саме про агресію. Це має важливий практичний вимір, бо завдяки чітким дефініціям резолюції країна-жертва агресії може позиватися проти країни-агресора до міжнародних судових органів.

Найяскравішим, як на мене, прикладом слугує резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 3314 «Визначення агресії», що була прийнята 14 грудня 1974 року. У статті 3 резолюції міститься перелік дій, застосування яких підпадає під визначення агресії. Якщо, наприклад, порівняти характеристики агресії, зафіксовані у цій резолюції, з діями Росії проти України, починаючи з 2014 року, можна легко прийти до висновку, що йдеться саме про агресію. Це має важливий практичний вимір, бо завдяки чітким дефініціям резолюції країна-жертва агресії може позиватися проти країни-агресора до міжнародних судових органів.

А які характеристики має «рашизм»? Чи це є ідеологією, чи це є практикою? Чи це є виявом лише внутрішньополітичних процесів у Росії чи також пов'язане з її зовнішньою політикою? Як навколишній світ має реагувати на це явище? Навряд чи у рамках окремої статті можна дати відповіді на всі ці та багато інших дотичних питань. Але ж думати над цим все одно треба.

Перше питання, на яке варто дати відповідь, полягає у тому, чи є «рашизм» ідеологією.

Адже будь-які практичні дії, що реалізуються державою з якоюсь визначеною метою, повинні базуватися на певному ідеологічному підґрунті. Не є, на мою думку, винятком і «рашизм».

Серцевиною цієї ідеології стала концепція «русского мира». Її головними тезами є:

- окремність «російської цивілізації» від решти світу: «мы, русские, люди особенные, иностранцам нас не понять»;
- зверхність «російської цивілізації» над рештою світу: «мы, русские, более духовны, чем все остальные, нам чужд примитивный меркантилизм»;
- «русский мир» є всюди: де є хоча б одна «русская душа», там є й «русский мир», «границы России нигде не заканчиваются»;
- «єсть великий и единый русский народ»: ніяких українців та білорусів не існує, це – вигадки іноземців. Таким чином заперечується право українців та білорусів на існування. Це мало чим відрізняється від нацистського заперечення права євреїв на існування;
- «Россия – страна победителей»: 9-травневе «победобесіє» перетворено у важливу об'єднуючу «скрепу». Одночасно відбувається мілітаризація свідомості населення, починають навіть з дітей (новий «гітлерюгенд»);
- Росія оточена ворогами, тому країні потрібна «силь-

на рука» для забезпечення порядку та протидії їхнім «підступним діям»;

- свої зовнішньополітичні цілі Росія може вирішувати різними методами, включно з військовими.

Навряд чи цей перелік можна вважати повним, але й він дає певне розуміння того, як сьогоднішня Росія бачить світ і себе у ньому.

Наступне питання, яке варто дослідити, полягає у тому, як ідеологія «рашизму» реалізується на практиці. Тут маємо два виміри: внутрішньо- і зовнішньополітичний.

Головними характерними ознаками «практичного рашизму» у внутрішній політиці Росії, на мою думку, є:

- придушення всіх демократичних прав і свобод громадян, імітація демократичного процесу. Має місце типова підміна понять, бо насправді можна говорити про очевидну формальність демократичних інститутів у Росії;
- формування культу «вождя», створення атмосфери його винятковості, «єдиноправильності» прийнятих ним рішень, уособлення ним всієї країни: «єсть Путин – єсть Россия, нет Путина – нет России»;
- створення такого типу державного управління, яке характеризується корпоративізмом, розстановкою виключно «своїх» кадрів на провідні позиції у державному апараті та крупному бізнесі;

- нехтування економічними та соціальними інтересами переважної більшості населення в ім'я «величі Росії»;

- опертя на силовий блок та його використання для переслідування опозиції та «інакшедумаючих», створення в суспільстві атмосфери підозрливості та страху;

- запровадження системи державної пропаганди та цензури для формування у населення потрібного для панівного режиму сприйняття ситуації в країні і «картинки світу».

У зовнішній політиці для «рашизму» характерними ознаками, як свідчить практика, є зокрема такі:

- тотальне порушення, зловживання і маніпулювання нормами міжнародного права;
- вчинення актів збройної агресії, тероризму, геноциду та інших злочинів проти людяності;
- пряме втручання у внутрішні справи інших країн через організацію кампаній з дезінформації, ведення активної пропаганди за допомогою державних ЗМІ, підкуп політиків, громадських діячів, журналістів та формування з них проросійської опозиції;
- використання нових методів війни, зокрема, кібернападів;
- захист авторитарних режимів у світі;
- ядерний тероризм тощо.

Наступне питання – як називалися режими з такими чи схожими характеристиками? Якщо згадати відомі 14 ознак фашизму італійського філософа У. Еко та практичного нацизму, мусимо визнати: йдеться про фашизм.

Про це говорять навіть деякі російські експерти, зокрема, А. Піонтовський, І. Яковенко, Г. Павловський, І. Ейдман, С. Белковський.

На шовіністичних, расистських, ксенофобських, антиліберальних ознаках російського фашизму та його геноцидних практиках наголошують українські дослідни-

ки, зокрема, О. Кривдик, Л. Якубова, С. Дацюк, А. Дробович, О. Гринів, О. Костенко, П. Олещук, О. Романчук.

Серед небагатьох західних аналітиків варто згадати насамперед Т. Снайдера з його характеристикою російського фашизму як «шизофашизму». При цьому він зазначає, що українці назвали його елегантніше – «рашизмом».

Важливо також наголосити, що ідеологія «рашизму» стала прийнятною для переважної більшості населення Росії: 80% підтримали військову агресію проти України та злочини, які вчиняли російські війська на тимчасово окупованих територіях. Тому абсолютно фальшивою є теза деяких західних «лібералів» про те, що маємо справу з «війною Путіна» проти України. Ні, це війна росіян на знищення українців та України.

Це – типова геноцидна війна.

Отже, виходячи навіть з такого, дещо схематичного аналізу, можна дати таке визначення «рашизму»: це – уособлення расистської, ксенофобської, шовіністичної, популістської ідеології, що, попри свій очевидний антидемократизм, підтримується більшістю російського населення і реалізується в агресивній та злочинній зовнішньополітичній діяльності Росії.

«Рашизм» є тотожним таким поняттям, як фашизм, нацизм, комунізм і має бути засуджений як людиноненависницька ідеологія та практика. Поняття «рашизму» має бути зафіксоване у міжнародно-правових документах як сучасний питомо російський еквівалент фашизму. Світове співтовариство має організувати антирашистський фронт у вигляді широкої антипутінської коаліції.

Творці ідеології «рашизму» та її практичні виконавці мають постати перед Спеціальним міжнародним трибуналом і бути покараними за вчинені ними злочини.

Неспровокована жорстока агресія Росії проти України продемонструвала усьому демократичному світу, що в особі «рашизму» він має свого екзистенціального ворога

Росія ще раз підтвердила, що є не лише Імперією Зла, а й уособленням Світового Зла. Зміни режимів у Росії не змінюють варварської, войовничої та глибоко антидемократичної сутності російського суспільства. Воно просякнуте ідеєю шовінізму та імперськості. Демократична Росія – це те ж саме, що гарячий сніг чи суха вода. Такого просто не може бути. Захід більше не має права знову власти у гріх підтримки ідеї про існування «хороших русских». Згідно з даними опитування, проведеного у серпні цього року Всеросійським центром вивчення громадської думки, майже 60% росіян не бачать користі від західної цивілізації і демократії. З них 26% називають західні цінності «руйнівними». А от підтримують їх – увага! – цілих 2 (два!!!) відсотки. То чи можна «демократизувати» це населення і вважати лише Путіна винним у російських злочинах?

Оскільки Росія є колоніальною імперією та впродовж віків нещадно експлуатувала свої колонії та нищила поневолені нею народи, цивілізований світ має допомогти їм повернутися до свободи і незалежного існування.

Імперська Росія не має права на майбутнє у її теперішньому вигляді і кордонах. Керована дезінтеграція цієї країни, створення на її території низки миролюбних без'ядерних держав – єдиний шанс уникнути ядерного апокаліпсиса. Цивілізований світ має нарешті це зрозуміти і почати формувати своє безпечне майбутнє.

Володимир ОГРИЗКО,
ексміністр закордонних справ України

